63ste Jaargang. — Nr 39. Zaterdag 23 Augustus 1919

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren bij J. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad. — Abonnementsprijs 5 fr.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :

Rekiamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

15 centiemen het nummer.

Telefoon 12.

DE VADERLANDSCHE FEESTEN

van Zondag 17 en Maandag 18 Augustus te Tongeren.

De Vaderlandsche Feesten, die zondag en maandag te Tongeren plaats hadden, zijn zeer wel gelukt.

Onze stad was waarlijk in feestdooi gestoken; aan al de huizen wapperde de nationale vlag, en vele handelaars hadden hunne uitstalling met kunst en op vaderlandsche wijze versierd.

De versiering van het stadhuis alhoewel sober, was met veel smaak verricht, en aan elk venster wapperde eene der vlaggen van de Verbondene Mogendheden.

Ook op onzen eeuwenouden toren wapperde de nationale driekleur, die heinde en verre verkondigde dat Tongeren heden feest vierde.

Zondag namiddag was gansch Tongeren te been; de eenen om aan den optocht deel te nemen, anderen om hem zien voorbij te trekken.

De stoet, werd geopend door gendarmen te paard, onder bevel van luitenant Martin, en was samengesteld uit de militaire en burgerlijke overheden, uit de schoolkinderen en uit al de Maatschappijen der stad. De soldaten tongeneren en de Tongersche ravalieden, waren vooral talrijk vertegenwoordigd. Eene bijzondere melding ook aan den Turnkring Ambiorix, die door hun groot getal en hunne flinke houding aller aandacht op zich trokken. De Koninklijke Harmonie van Concordia en Casino, en die van het 9e linieregiment, namen insgelijks deel aan den stoet.

Terwijl op de plaats voor het stadhuis de schoolkinderen, die allen voorzien waren van nationale vlagjes, beurtelings de *Brabançonne* en *Vers l'Avenir* met begeleiding van orkest uitvoerden, hadden de vaandels van al de maatschappijen plaats genomen op de trappen van het stadhuis, en vormden een tafereel dat, in de schitterende zonnestralen, oprecht prachtig was.

Het stadhuis, dat vier jaren lang door de tegenwoordigheid der Duitsche dwingelanden bezoedeld werd, was nu opnieuw ingenomen door onze overheden, en hoort nu weer toe aan de Tongenaren. Het was een roerend oogenblik toen onze schoolkinderen, met heldere stemmen, ons nationaal lied zongen, op dezelfde plaats waar zoo menigmaal Duitsche commandos hebben weerklonken en wapengerinkel onze oogen troffen. De militairen presenteerden de wapens of slogen de hand aan kepi of policiemuts, de hoofden ontblootten zich, terwijl de vaandels onzer maatschappijen zich voorover bogen.

Daarna had den optocht plaats door de bevlagde straten der stad. De drie muziekkorpsen speelden lustige pas-redoublés en eene groote geestdrift heerschte zoowel onder de deelnemers, als aan de talrijke toeschouwers van den stoet.

Vervolgens werden de weggevoerde burgers en oud-soldaten op het stadhuis, door de overheden ontvangen.

Om half zes verdrong zich eene groote menigte op onze Groote Markt, om het concert bij te wonen, door het muziek van het 9e linieregiment uitgevoerd. De muziekkanten werden dapper toegejuicht, en Mr Schepen Meyers, maakte zich de tolk van eenieder, met den behendigen bestierder, Mr Lion, geluk te wenschen over de volmaakte uitvoering.

's Avonds was de Groote Markt nogmaals te klein. Het stadhuis, het kiosk en verschillende huizen der Groote Markt waren schitterend verlicht. Aan sommige woningen bemerkte men kunstige en wel uitgevoerde transparanten.

De Harmonieën van Concordia en Casino vergastten ons op de mooiste stukken van hun repertorium en oogsten veel bijval in.

Eene opmerking die wij algemeen te dezer gelegenheid hoorden maken is, dat zekere jonkheden al te luidruchtig uiting hunner geestdrift gaven, tijdens de uitvoering der muziekstukken, zoodanig dat op sommige oogenblikken het muziek moeilijk, en zelfs in 't geheel niet meer gehoord werd, tot groot misnoegen der talrijke muziekliefhebbers. Bericht aan de politie, gelast met het onderhouden der orde.

Het vuurwerk op onzen toren is ook wel gelukt. Beurtelings zag men den kop van onzen toren in bleek-groenen, dan weer in vaur-roeden gloed gehuld, en verkondigde verre in 't ronde dat Tongeren in feest was, en de verlossing uit de boeien van den vreemden indringer vierde.

* *

Maandag heeft Tongeren op treffende wijze de nagedachtenis gevierd van de Tongersche soldaten, gesneuveld voor het Vaderland en van onze stadsgenooten, gevallen onder de duitsche kogels, in den nacht van 14 Augustus 1914.

Om 10 ure, had in O. L. V. Kerk een plechtige Zieledienst plaats. Al onze overheden, de familieleden der slachtoffers en eene ontelbare en ingetogen menigte waren er tegenwoordig.

Na deze godsdienstige plechtigheid, vormde zich een talrijke stoet, waar al de maatschappijen der stad, hunne vlaggen met rouwkloers omhuld, en de schoolkinderen, allen voorzien van bloemtuilen, aan deel namen.

De lijken van Pierre Detré en Gerardine Kuipers, die te Berg ontgraven werden, werden in den stoet naar het kerkhof van Tongeren gevoerd om in het gemeenschappelijk graf te worden geplaatst. De lijkkisten, bedekt met de Vaderlandsche kleuren, waren op het affuit van een kanon geplaatst, en waren omringd door soldaten met de bajonnet op het geweer.

Twee groote kronen, in levende bloemen, door policiegenten gedragen, trokken vooral de aandacht. De stoet trok langs de Maastrichterstraat, die langs beide kanten bezet was door eene ingetogen en ontroerde menigte, terwijl de muziekkorpsen treurmarschen uitvoerden.

Op het kerkhof deed de geestelijkheid de laatste gebeden en aan het voorlopig praalgraf werden kronen en bloemtuilen neergelegd.

De Heer Burgemeester Delvigne, in 't fransch en de Heer schepen Schaetzen, in 't vlaamsch, spraken hier hartroerende redevoeringen uit.

Vervolgens deliberde men voor het gemeenschappelijke graf der slachtoffers van 18 Augustus 1914. De twaalf lijkkisten onzer medeburgers, verdwenen letterlijk onder de bloemen die onze schoolkinderen er op wierpen.

De familieleden der slachtoffers die hier tegenwoordig waren, waren diep ontroerd bij deze indrukwekkende betooging, en vele toeschouwers konden insgelijks moeilijk hunne aandoening bedwingen.

Gansch onze bevolking heeft deelgenomen aan deze huldebetooging ter eere onzer betreurde overledenen : Tongeren heeft op waardige wijze hulde gebracht aan de nagedachtenis der onschuldige slachtoffers der Duitsche barbaarschheid.

Onderdomstoelagen van 65 fr.

Belangrijk voor onze oudjes.

Reeds verleden week hebben wij eenige bijzonderheden medegedeeld, over de nieuwe, onlangs gestemde pensioenwet, die in het Staatsblad werd afgekondigd.

Ziehier nog eenige verdere uitleggingen over deze wet, die zeer belangrijk zijn voor onze ouderlingen, die meenen recht te hebben op de jaarlijksche toelage van 65 franken :

Wie heeft recht op dat pensioen van 65 fr. ?

1) De bejaarden geboren vóór 1843, die vroeger niet in de condities vielen om te trekken, maar nu wel, kunnen het genieten vanaf 1915.

2) De bejaarden geboren van 1 Januari 1843 tot 1 Januari 1849 :

A) Indien zij vóór 1 Augustus 1914 de storting van 18 fr. zelfs niet hebben gedaan, maar aan de andere vereischten voldeden, kunnen ze de toelage krijgen van 1914 af.

B) Indien ze aan de andere vereischten niet voldeden toen, maar de 18 fr. gestort hadden, zullen ze recht hebben van 1915 af.

3) De bejaarden geboren van 1 Januari 1849 tot 1 Januari 1855 zullen het pensioen genieten als volgt, zonder storting der 18 frs :

Die van	1849	vanaf	1915
»	1850	»	1916
»	1851	»	1917
»	1852	»	1918
»	1853	»	1919
»	1854	»	1920

Ziehier nu de verdere condities die vereischt worden om het pensioen te kunnen bekomen :

1) Men moet Belg zijn.
2) Verblijven in België.
3) In nood verkeeren.
4) De aanvraag moet ingediend zijn vóór 1 Januari 1820.

Wie verkeert volgens de nieuwe wet in nood ?

Om den nood te beoordeelen houdt men rekening van de *bestaansmiddelen* en *van de lasten*. Bestaansmiddelen zijn alle inkomsten van loon door werk of handel, jaargelden en betzelfde welke ondersteuningen van waar ze ook komen.

Als lasten houdt men rekening met helgeen het huishouden voor onderhoud noodig heeft, met de gebrekkelijkheden der leden des gevallend, met de huren die betaald moeten worden, met de belastingen, enz.

Wat moet er nu door de oudjes gedaan worden ?

Alwie de toelage van 65 frank verlangt moet schriftelijk de aanvraag doen en die aanvraag moet geschieden vóór het einde van dit jaar.

Die aanvraag moet geschieden op eene *speciale formuul* die het Gemeentehuis aflevert ; op die formuul moet alles gedeclareerd worden en alle verklaringen moeten echt zijn ; want als er bedrog ontdekt wordt, is de toelage vanzelfs geweigerd.

Vele oudjes zullen die formuul zelfs niet behoorlijk kunnen invullen. Ze zullen daarin moeten geholpen worden door iemand van kennis ; het ware goed dat er in elkegemeente iemand speciaal met dien dienst werd gelast.

Die formuul, als ze goed ingevuld is, moet dan onderteekend worden door den aanvrager zelf of zoo hij niet teekenen kan, door twee meerderjarig Belgische getuigen, — en dan bij den burgemeester der gemeente worden ingediend.

De Gemeente moet dan zorgen voor al de bijhoorige bewijsstukken, en dan alles overmaken naar het Beschermingscomiteit binnen de maand na de aanvraag.

De Gemeenten zullen binnen enkele dagen al de noodige formulen van het Ministerie ontvangen, indien ze die nog niet ontvangen hebben.

Algemeen Christen Onderwijzersverbond van België.

AFDEELING LIMBURG.

Onze toestand moet van heden af als *stellig* aanzien worden ; en dit ten gevolge der lange en aanhoudende werking van het Christen Onderwijzersverbond.

1° Uitbetaling der wedden door de rijksagenten.

2° Gelijkstelling der onderwijzeressen met de onderwijzers.

3° Geldingmaking der diploma's van 1917 en 1918, afgeleverd door de normaalscholen.

4° Onmiddelijke verhooging der jaarwedden. Minimum en maximum.

5° Merkelijke vermeerdering der woonst- en verblijfvergoeding.

6° Familievergoeding.

7° Dadelijke uitbetaling van elken achterstal.

8° *Gedwongen* tusschenkomst der gemeenten en comiteiten in duurtetoeslag, tweede halfjaar 19.

9° Aanzienlijke verhooging der wedden Fraebel. Zekere onzer eischen kregen tot hier nog geene inwilliging.

MM. Marck, Buyl, Maenhout, enz. legden een wetsvoorstel neer, samengevat deels uit desideratie van het Christen Onderwijzersverbond, deels uit desideratie der Onzijdige Federatie.

De negen provinciale Voorzitters, te Brussel vergaderd op 27 Juli, sloten zich bij dit wetsvoorstel aan, met voorbehoud der punten van onzen tract, waar deze ons voordeeliger zijn.

Met het oog op het nieuwe bareme zal er te Brussel eene algemeene vergadering gehouden worden der christen onderwijzers en onderwijzeressen van België, op Zondag 31 Augustus, te 1 uur, ten lokale « Broekstraat (Rue du marais) N° 23.

DAGORDE :

1. Toespraak van den algemeenen voorzitter, Heer G. De Bruyne.
2. Mr Schnock, eerste ondervoorzitter. — Over de rol en den rang des onderwijzers in de maatschappij.
3. Mr Melis, tweede ondervoorzitter. — Over lotsverbetering. — Onze eischen. — Tract.
4. Mr Stuer. — Over de aanneembare onderwijzers.
5. Een afgevaardigde der *uitgedreven* onderwijzers.
6. Een afgevaardigde der onderwijzers-*soldaten*. Wij rekenen er op, dat een overgroot getal onderwijzers en onderwijzeressen uit Limburg, op 31 Augustus naar Brussel zullen trekken.

Z. E. de Kardinaal, Mr Poullet, *al* de katholieke Senatoren en Volksvertegenwoordigers werden op de vergadering genoodigd.

Mgr Mercier heeft beloofd dat hij zal tegenwoordig zijn. Mr Marck en andere Leden onzer Wetgeving zullen het woord voeren.

De provinciale Voorzitter,
GER. VAN WINKEL.

DE TIEN-GEBODEN DER HUISMOEDER.

Laat in uw woning, groot of kleen,
Uw kindren spelend nooit alleen.
Pas op, dat lucifertjes nooit
Voor 't grijpen liggen rondgestrooid.
Zet om uw kachel, vuur of haard
Een hek dat 't kind voor brand bewaart.
Laat kokend water nergens staan,
Waar bijgeval het wicht mocht gaan.
Voor gij ze vult, blaas uit uw lamp,
Aldus voorkomt gij groote ramp.
Hits met petroel het vuur nooit aan ;
De vlam mocht in 't gezicht u slaan.
Sluit heengaand steeds uw put met zorg
Dit blijft u voor gerustheid borg.
In 't koper worde uw spijs nooit koud,
Wee wie dit niet voor oogen houdt !
Is in uw spijs azijn vervat,
Bewaar ze nooit in zinken vat,
Tot mijding van een treurig lot,
Houdt doodend gif steeds achter slot.

KAMER.

Het gestolen vee.

M Maenhaut heeft aan den Heer Minister van Economische Zaken de volgende vraag gesteld :

« De verdeeling van het in Duitschland ingezameld vee zal verzekerd worden door twee hoofdcommissiën die zich bezig houden de eene met de paarden, de andere met het groot en klein hoornvee.

» *A.* Hoe zijn de commissiën samengesteld ?

» *B.* Mag de inzamelingscommissie in Duitschland het vee en de paarden uitkiezen of wel moet zij eerstvoudig en kortweg de dieren aannemen die het den Duitschers belieft al te staan ?

» *C.* De belanghebbenden zullen zich kunnen ontlasten mits aan den ontvanger der domeinen een kwijtschrift af te geven op afvoering van de oorlogsschade die hun verschuldigd is.

» Tegen welken prijs zal men deze paarden en dit vee alstaan ?

» Zal het zijn tegen den prijs door de Duitschers betaald (1 mark per kilo voor het veeen 1,000 tot 1,500 frank noogstens voor de paarden) of wel, wat onrechtvaardig en onaanneembaar zijn zou, zal men den landbouwer den prijs van den dag, dus den dikken prijs, doen betalen ? »

Het antwoord van den Minister luidde als volgt :

« De commissiën, die zich moeten bezig houden met de terugvordering van het vee en van de paarden, zijn nog niet voorgoed samengesteld.

» De Duitschers mogen de dieren kiezen, doch eene Belgische commissie zal aan de grens de dieren mogen weigeren, welke niet gezond of niet goed gevormd zijn.

» De belanghebbenden mogen de dieren betalen door middel van duitsche rekwisitiebons welke aan hunne vergoeding voor oorlogsschade zullen worden afgehouden.

» In alle geval zal de zaak derwijze worden opgelost, dat de landbouwer zooveel mogelijk niet in munt moet betalen.

» Een prijs kan vanhu al niet worden vastgesteld, want men voorziet felle daling tegen den tijd dat vee zal teruggevorderd worden. »

Gemengde berichten.

De verkeerde wereld.

In allerhande vlaamsch hatende gazetten komen er ellenlange artikels voor om te bewijzen dat wij, Vlamingen, het fransch moeten kennen om buiten onze streek betrekkingen aan te knoopen ! Wie, om de heide Gods, heeft ooit het tegenovergestelde beweerd ? Ja, wij moeten het fransch leeren, en wij hebben het geleerd. Maar wij moeten onze moedertaal, het vlaamsch — goed vlaamsch — kennen ; en wij moeten onze moedertaal eerst en vooral kennen, en ons volgens onzen vlaamschen aard kunnen ontwikkelen.

Dit geldt voor geheel het Vlaamsche volk, en juist daar is de Vlaamsche kwestie. Wanneer zal men begrijpen dat wij tegen het fransch niet zijn ? Wij zijn tegen niemand noch tegen niets ; maar wij zijn « voor » het vlaamsch en « voor » het vlaamsche volk.

Chineesch geschenk.

De Koning heeft Donderdag Lou Tsjin Tsjan, Chineesch minister van Buitenlandsche Zaken en afgevaardigde ter Vredesconferentie, ten Paleize ontvangen.

De Chineesche diplomaat heeft uit naam van den President der Geele Republiek, den Koning eene som van 50,000 fr. overhandigd voor het herstel der verwoeste gewesten.

De Koning heeft den President der Chineesche Republiek telegrafisch bedankt.

Nieuwe Engelsche giften voor de verwoeste streek.

De Engelsche landbouwers gaan steeds voort met het zenden van giften voor de landbouwers der verwoeste streken. 't Is dat zij ten rechte overtuigd zijn dat een der machtigste middelen tot het heropbouwen van het geteisterde Vlaanderen ligt in het bezorgen van levend alaam.

De laatste zendingen van het « Agricultural Relief of Allies Committee », aangekomen den 30 Juli en den 7 Oogst, bestonden uit 600 hoenders, 140 zwijnen, 250 schapen en 210 geiten.

De volgende zendingen, die kortelings worden verwacht, zullen bestaan in belangrijke loten runderen en schapen.

Een warme hulde aan genoemd «Committee» voor de milddadige en praktische wijze, waarop het medewerkt aan de zoo belangrijke onderneming van het opbouwen der landelijke gemeenten van West-Vlaanderen.

Eene beloonenswaardige daad van moed.

Verleden zondag, kwam heer Thomas, van Couvin, door de gemeente Gerensart gefietst en bemerkte dat er een heel deel menschen die de wanhoop ten prooi waren, rond eenen bornput stonden.

Hij vroeg wat er gaande was en kreeg voor antwoord dat een meisje van 6 jaar in den put gevallen was. De put was 11 meter diep en er stond mins ens zeven meter water in.

Er was noch koord noch ladder lang genoeg om het water te bereiken. Heer Thomas aarzelde echter niet. Hij laat het leerken in den put zakken en vraagt dat men het boven stevig vasthoude.

Dit werd gedaan, maar dan was hij nog 50 centim. van het water al toen hij tot de laagste sport was gedaald.

Juist op dat oogenblik zag hij de kleine drenkelinge die ten tweeden male bovenkwam. Hij greep ze met eene hand, maar kon ze niet boventrekken. Dan stak hij de beenen door de sporten, en werkte tot hij de kleine op zijnen schoot liggen had.

Zoo moest hij zich naar boven worstelen van sport tot sport. Maar thans dreigde een ander gevaar. De mannen aan de putkuip riepen dat zij de ladder niet konden houden en dat zij ze zouden laten zakken.

De redder moest de passie preken om hen te bewilligen toch nog een minuut vol te houden.

Eindelijk geraakte hij zoo hoog, dat men hem bij de schouders vatten kon en hem van zijn last verlossen. Eerst dacht men dat de kleine dood was, maar welhaast kwam ze tot bezinning weder, en een uur later was ze gered. Maar de redder zelf was in zoo een treurigen toestand, dat men een stond vreesde dat hij zou bezwijmen. Hij had zoo goed geneeskundige tusschenkomst noodig als de kleine zelf.

Eindelijk was hij zoo verre hersteld dat hij weer wegkwam, bij de toejuichingen van degenen die gezien hadden hoe moedig hij zich gedroeg.

Bulgarië verkoopt last

Fransche troepen gaan er zich mede bemoeien.

Bij de Bulgaren der Dobrudcha werden 60,000 geweren, een groot aantal mitrailleusen en gran ten ontdekt. Alles werd in beslag genomen.

Uit dees feit — en andere welke aan 't licht gekomen zijn — maakte men op dat de Bulgaren wat in hun schild voeren. Fransche troepen zijn naar Bulgarie op weg om het land te bezetten en verder te ontwapenen.

Faits Religieux

PÈLERINAGE A LOURDES

8 au 13 et 22 au 27 septembre : voyage confortable, tous frais compris. IIe classe : 400 fr ; IIIe classe : 350 fr. S'adresser : Agence « Bon Voyage », rue du Comtoir, 1, à Charleroi.

Prins Leopold te Luik.

Prins Leopold, hertog van Brabant, is Maandag morgen te half 10 te Luik aangekomen.

Op de citadel aangekomen heeft hij plaats genomen in de rangen van het 12e regiment linie en trok met het regiment door de stad, naar de Place de l'Yser, waar de overhandiging eener gedenkplaats geschiedde.

Prins Leopold is uit de rangen getreden om kolonel Guillaume, die de gedenkplaat aanbood te bedanken.

De prins heet zich de schepenen der stad voorstellen en bezoekt daarna het Muzée Grétry.

Het reizigers verkeer.

Het reizigers te Brussel, tusschen 14 en 17 Augustus is fabelachtig geweest.

In Brussel Noord zijn aangekomen 876 treinen, wat ongeveer 60,000 reizigers vertegenwoordigt.

In Brussel Zuid 200,000 reizigers.

In de statie van Leopoldswijk 30,000.

Zoodus, voor de drie staties bijeen nagenoeg 850,000 reizigers.

Hunne dooden.

Men heeft tijdens den oorlog wel eens verteld dat de duitschers hunne dooden verbrandden. Men voegde er van alle griezelige histories bij : men zag namelijk met gansche treinen dooden vervoeren (in open wagons), enkel met een laag strooi bedekt ; men wees nabij Antwerpen een fabriek aan, toebehoorende aan eene duitsche firma, waar, in de stookoven, met duizenden lijken werden verbrand, na elken grooten slag.

Kortom die verhalen waren zoo gruwelijk, dat ze aan het fabelachtige grensden en men er op den duur niets meer van geloofde.

En toch moet het waar zijn. Dat is nu gestaafd door onloochenbare bewijzen. In den omtrek van Thienen, waar men op dit oogenblik zelf de slagen herdenkt, die onze troepen den vijand toebrachten, verloren zij veel aan dooden.

Waar bleven de lijken ? vraagt een blad. Men stapelde ze in een schuur op, tusschen hooi en strooi en joeg er de vlam in. De Belgen mochten niet weten dat de vijand zooveel verliezen had.

En toch kwam het uit. Want de bewoners van sommige vernielde huizen en hoeven vonden later bij het opruimen der puinen veel ijzers, zool- en hakbeschermers, waarmee de schoenen der soldaten beslagen waren.

Dit was vooral 't geval te Hakendover. In één huis vond men er ongeveer vijf kilogram.

Dat was reeds in 't begin van den oorlog, in Augustus 1914. Men kan nu oordeelen hoe het de vier volgende jaren gegaan is.

En wie het toen vertelde, zou zeker een paar duizend marken boete hebben gekregen.

Nuttige Wenken.

Potlood, gemengd met terpetijn in plaats van water, geeft een frai en duurzaam polierseel en voorkomt dat de kachel roest.

—

Mieren kunnen gedood worden door de uitgangen te dekken met lappen, gedrenkt in terpentijn, of door terpentijn in de loopgaten te gieten.

—

Het toevoegen van citroensap aan het water waarin rijst gekookt wordt, zal de witheid daarvan bevorderen en de korrels zullen gemakkelijk van elkaar losloten

—

Ratten kunnen onschadelijk gemaakt worden door ballen bakkersgist op hun weg te leggen. Zij lusten gaarne gist en sterven er door. Hinder van hun cadavers heeft men niet, want zij trekken zich in hun schuilholen terug om daar te sterven.

Vrouwelijke trambedienden.

't Bestuur der brusselsche trams heeft zich gewend tot het ministerie van oorlog en tot den Bond van de Oud-Strijders, om aan gedemobiliseerde militairen, die de noodige voorwaarden vervullen, het ambt van ontvanger te geven. Al degenen die zich aangeboden hebben, zijn aangenomen De maatschappij heeft ook besloten als hulp-ontvangsters aan te nemen, aan hetzelfde loon van de ontvangers : de weduwen van aan het front gedoode soldaten. Daarbij, op verzoek van trambedienden, is de maatschappij gesegen hunne vrouwen als ontvangsters aan te nemen.

De maatregelen zijn genomen zoowel in het belang van het personeel als in dit van het publiek, ten einde tot de afschaffing van den overlast te geraken, en ook om de gedemobiliseerde soldaten ter hulp te komen, alsook de weduwen en de kinderen van de dapperen die, in den dienst des Vaderlands het leven verloren hebben.

Nieuwe bandieterij.

In de nabijheid van Aubel, te Remersdaal, arrondissement Verviers, was een boer, Victor Pelzer geheeten, in zijnen stal gegaan om de koeien te melken.

Zijne vrouw, die hem vergezelde, zag plotselings een kerel den drempel van den stal overschrijden, op Pelzer toespringen en hem ten grondе werpen.

Vijf andere kerels gingen daarop den landbouwer en diens vrouw te lijve. Pelzer werd met een knuppel op het hoofd geslagen, terwijl een der schurken op hem een revolverschot loste, dat hem echter niet raakte.

Terwijl de landbouwer en diens vrouw op den grond in bedwang gehouden werden, ging een deel der schurken in de hoeve en stal er een koffertje dat 3000 fr. en voor 8000 fr. schatkistbons inhield.

De overval heeft slechts een vijftal minuten geduurd. Pelzer gelukte er in, den valschen baard, door een der schurken gedragen, af te rukken.

Een poelerkist ontploft.

Volgens men uit Luik meldt, is in het fort Hollogne een erg ongeluk voorgevallen, dat vier slachtoffers heeft gemaakt.

Een kist met kruid is in brand geschoten en vier soldaten, deerlijk verbrand, werden naar het militaire gasthuis gebracht.

De eenen beweren dat de kist daar onbeheerd stond op de plaats van het fort en dat de zon er 't vuur aanstak. De andere zeggen dat een auto de kist aanraakte en dat het ongeval toe te schrijven is aan gebrek aan omzichtigheid bij het behandelen.

Een onderzoek zal uitwijzen wie het bij het rechte eind heeft. Alleszins is daar niemand aansprakelijk voor : het moet uitgemaakt of het ongeluk, dat vier slachtoffers maakte wier toestand zorgen wekt, aan deze soldaten zelf of aan slordigheid is toe te schrijven.

Geen staking.

Zondag, om 18 ure, zijn de afgevaardigden van de spoorwegmannen bij den heer Delacroix, minister van Geldwezen, afgestapt, die den rustdag in familie, te Villers-St-Amand, bij Ath, doorbracht.

Zij zijn tot 20 ure in onderhoud gebleven en zonder dat de bijeenkomst alle misverstand en onverschil uit de baan hebben gerumd, zijn de partijen toch over een punt van over vegend belang tot accoord geraakt : de werkstaking zal niet doorgaan.

De Minister stelde voor dat Maandag, om 11 ure, de bespreking in het ministerieel hotel van Geldwezen zou voortgezet worden.

Bij de verdere bespreking zal het hoofd van het cabinet uitleg verstrekken nopens enkele ommten, door hem in de Kamerzitting van verleden Woensdag aangeraakt. Het eenige dat hier te ontnouden valt is, dat det de staking « niet doorgaat ».

De omzendbrief van Minister Hymans.

Er wordt in de Nederlansche pers groot lawaai gemaakt rond een « vertrouwelijke nota voor het Groot Algemeen Hoofdkwartier » uitgaande van het Belgisch Ministerie van Buitenlandsche Zaken, onderteekend door minister Hymans en gedagtekend 8 Juli 1919.

Deze omzendbrief werd de Hollandsche pers aan de hand gedaan door het « Vlaamsch Persbureau », een organisme van de naar Holland gevluchte activisten.

In den omzendbrief worden de middelen opgegeven welke de Belgische agenten moeten aanwenden om den terugkeer van Hollandsch-Limburg naar het moederland (België) te bereiden : aan de Limburgers toonen dat hun belang aan de zijde van België ligt, de partijgangers aanmoedigen, den indruk wekken dat België zeker is van den steun der Entente in zijne aanspraken, enz.

Rechtstreeksche propaganda moet aan de Limburgers overgelaten worden, men moet te verstaan geven dat wanneer Limburg opnieuw Belgisch wordt, het Limburgsch zal blijven of herworden, dat Limburg niet zal gevoegd worden bij eene provincie, dat men er de Fransche taal niet zal invoeren, dat het katholicisme er evenzeer zal beschermd worden als onder het Hollandsch bestuur. Het anti clericalisme, is de slotzin van dezen omzendbrief, is niet op zijne plaats in deze streek, integendeel....

Geen wonder dat de Nederlansche pers gretig op dat stuk valt ; ze kon geen beter wapen vinden om de Hollanders op te jagen tegen de zoogezegde Belgische annexionisten.

Volgens inlichtingen uit Brussel, is de afgekondigde tekst vermindt, is de datum vervalscht en droeg het document in kwestie niet het handteeken van heer Hymans.

Dat klinkt als eene halve bekentenis.

Naar Reuter meedeelt heeft de minister van Buitenlandsche Zaken in Nederland de Nederlandsche legatie gelast ophelderingen te vragen aan de Belgische Regeering.

DE JACHT. — Dinsdag werd het door M Rasette onderteekend, dat de jacht op 30 Augustus zal opengaan.

Daar in West-Vlaanderen en Luxemburg de oogst nog ten achter is, wilde men eerst den openingsdag nog uitstellen. De opperste jachtraadsliste er anders over ingezien de oogst in heel het land er goed voorstaat.

De regeering heeft zich hierbij aangesloten.

Het jachtrecht zal dit jaar bepaalt worden. Men zal noch op hazen noch op reebokken mogen jagen. Ook de fazantenhennen zullen niet mogen vernietigd worden De jacht op hinden en herten zal enkel een beperkten tijd mogen plaats hebben.

In strijd met helgeen vroeger bericht werd zal het jachtrecht niet verhoogd worden. Uit de ingevoerde beperking vloeit reeds een verhooging voort. Deze zou overigens een verandering aan zekere wetten noodzaken. Daarom schijnt het zeer waarschijnlijk dat eerst toekomend jaar een hervorming intreden zal.

Officieele akten.

Koninklijke besluiten van 12 Juli 1919 machtigen navermelde gemeenteraden der provincie Limburg, tot het verheffen van taxes :

Lopoldsburg, op het geuren op den operaren weg, de niet automatische piano's in de de voor het volk toegankelijke inrichtingen geplaatst en ten laste van automatische piano's ;

Tessenderloo, Lanaeken en Tongeren, op de openbare vermakelijkheden.

— De gemeenteraad van Eelen is gemachtigd tot het leenen eener som van 6,000 fr.

Stads- & Provincienieuws

Tongeren. — *Een oud-strijder.* — Aan 't hoofd der Tongersche soldaten, die in den stoet van verleden zondag, door hunne kranige houding eenieders aandacht op zich trokken, bemerkte men Mr Pierre Verlinden, door elken Tongenaar gekend onder den naam van Pêke de Kuiper.

Toen in 1914, den oorlog uitbrak, nam Pêke, niettegenstaande zijn 45jarigen ouderdom, een der eersten dienst in het Belgisch leger als oorlogsvrijwilliger. Zijn voorbeeldig, onberispelijk en kloekmoedig gedrag verwierven hem het eerekruis.

Pierre Verlinden wordt door iedereen geacht om zijn vroolijk karakter, zijne rondborstigheid en zijne rechtschapene inborst.

Wij vernemen dat al de geburen van Pêe, zonder uitzondering, voornemens zijn hem een geschenk aan te bieden, ter herinnering aan zijn kloekmoedig gedrag, en tevens om hunne vreugde uit te drukken over zijne blijde terugkomst in hun midden, bloeiend van gezondheid en de borst versierd met eereteekens.

Wij voegen hierbij dat Pêe zijn soldatenleven volstrekt niet betreurd ; ofschoon hij uit den strijd gekomen is met vergrijsde haren, is hij in zijn uniform nog een knap soldaat, en, moesten hij ongeluk de pruisen nogmaals ons grondgebied betreden, hij zou wederom een der eersten naar de wapens grijpen om zijnen plicht als dappere Belg te vervullen.

— *Victor Lenaers.* — Eene onverwachte, doch schoone betooging, viel maandag avond aan onzen jeugdigen stadsgenoot, Victor Lenaers, te beurt, die, bij den rondrit van België, de 8e plaats in de algemeene rangschikking bekomen heeft.

Door de Harmonie aan de statie afgehaald, werd hij, onder het spelen van lustige deuntjes, door eene ontelbare en geestdrifige menigte huiswaarts geleid. De Bulsers raat, waar Lenaers met zijne ouders woonachtig is, evenals de aanpalende straten, konden het volk niet bevatten dat hulde kwam brengen aan den jongen held, die, als soldaat bij het Belgisch leger, het militaire uniform droeg.

Een overgroote en prachtige bloemtuil in de hand, tusschen vader en moeder, werd Victor Lenaers, met muziek en als in triomftocht naar de Groote Markt geleid, waar daarop werd feest gevierd, en eene maaltche pint werd gedronken op de gezondheid van onzen flinken Tongenaar.

— *St-Jansprocht.* — Morgen Zondag, zal de oud-gekende processie van St-Rochus, haren gewonen omgang doen door de straten der St Jansprocht.

Eene groote menigte, zoowel van de stad als uit de omstreken, volgen gewoonlijk de godsdienstige oefeningen ter eere van St-Rochus, en nemen vooral deel aan de prachtige processie.

Geen twijfel of morgen zal St-Janskerk nogmaals te klein zijn, om al de gelooviger te bevatten, die de hulp en bescherming komen inroepen van den grooten Heilige, de Patroon tegen alle besmettelijke ziekten.

Orde der processie van St-Rochus

1. Vaan van St Rochus.
2. Groep koorknapen in 't groen met vaantjes.
3. De schoolkinderen der Kerw. Broeders en de Jongens der Catechismussen
4. Groep voorstellende het kindeken Jesus en St Jan.
5. Groep van 15 Bruidjes met vaantjes van den Levenden Rozenkrans.
6. Nieuwe groep. O. L. Vrouw van den H. Rozenkrans.
7. Groep kleine kinderen uit de Bewaarschool en meisjes der Catechismus door Engelbewaarders geleid.
8. Vaan van St-Lutgardis.
9. Het meisjespatronaat St-Lutgardis met hare pazones
10. Het beeld van O. L Vrouw gedragen door Congreganisten.
11. De vaan der Congregatie.
12. De Congreganisten.
13. De vaan van het H. Hart.
14. De Vrouwspersonen tot geen groep behoorende aan wier hoofd de Grauwzusters.
15. Bruidjesgroep dragende vaantjes met de twaalf beloften van het H. Hart.
16. De Koninklijke Harmonie der Concordia.
17. Het Jongenspatronaat met de Heeren Meesters.
18. Vaan van het H. Sacrament.
19. De Manspersonen zonder en met flambouwen.
20. Het kerkelijk zangkoor.
21. De Koorknapen en Wierookers.
22. De Eerw. Heeren Geestelijken.
23. Het Allerheiligste Sacrament omringd door de vier groote zilveren laatarens.
24. De Heeren van den Kerkeraad.
25. Het buldende volk.

— SPORTPLEIN, CONCORDIA. — Op zondag 24 Oogst, om 4 ure, **GROOT TURNFEEST**, gegeven door den « TURNKRING AMBIORIX » **100 turners**.

Om 4 u. zal optocht gehouden worden door de stad.

Wegwijzer : Maestrichterstraat, Markt, Pustraat, Jekerstraat, Muntstraat, St-Janstraat, Minderbroederstraat, Wijngaardstraat, Pickelpoel, Predikheerenstraat, Hospitaal, Maestrichterstraat. — Terstond daarna begint het feest.

PROGRAMMA :

1. Groet aan ons vaandel — 2. Vrije gezamenlijke oefeningen. — 3. Oefeningen op de brug. — 4. Oefeningen met den kleinen stok. — 5. Pyramieden der kleinen. — 6. Oefeningen aan het rek. — 7. Oefeningen met den schermstok. — 8. Pyramieden der grooten. — 9. Marschen. — Apotheose.

PRIJZEN DER PLAATSEN : 1 frank. — Voor militairen en kinderen : 50 centiemen.

Ingang langs den « Werkmanskring ».

De gezamenlijke oefeningen zullen begeleid en de tusschenpoozen ingevuld worden door muziek.

Dit feest hebben wij te danken aan den verdienstelijken, leidsman Jef Nysten, die den Turnkring, na 5 jaar gedwongen rust, weer tot een hoogte heeft opgevoerd die een prachtig bloeitijdperk van deze maatschappij doet voorzien. De repetities worden regelmatig bygewoond : aanvragen om inschrijving komen dagelijks toe.